

Konvention (nr 153) om arbetstider och viloperioder
inom vägtransportområdet

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,
som har sammankallats till Genève av styrelsen för inter-
nationella arbetsbyrå och samlats där den 6 juni 1979 till
sitt sextiofemte möte,

som har beslutat anta vissa förslag om arbetstider och
viloperioder inom vägtransportområdet, en fråga som utgör den
femte punkten på mötets dagordning,

och som har fastställt att dessa förslag skall ta formen
av en internationell konvention,

antar denna den tjugosjunde dagen i juni månad år nitton-
hundrasjuttionio följande konvention, som kan kallas 1979 års
konvention om arbetstider och viloperioder (vägtransportom-
rådet):

Artikel 1

1. Denna konvention tillämpas på avlönade förare av motorfor-
don som används förvärvsmässigt för inrikes eller internatio-
nella gods- eller persontransporter på väg, om föraren arbe-
tar i ett företag som antingen utför transporter för andras
räkning eller transporterar gods eller personer för egen räk-
ning.

2. Om inte annat föreskrivs i denna konvention tillämpas den
också på ägare av motorfordon som används förvärvsmässigt för
vägtransporter och på icke avlönade medlemmar av ägarnas fa-
miljer när de arbetar som förare.

Artikel 2

1. Från tillämpningen av denna konvention eller vissa av dess
bestämmelser kan behörig myndighet eller organ i varje land

undanta personer som för fordon vilka används för

a) transporter i tätorter eller vissa typer av sådana transporter, med hänvisning till särskilda tekniska driftförhållanden och lokala förhållanden;

b) transporter som utförs av företag inom jordbruket eller skogsbruket, i den mån dessa sker med traktorer eller andra fordon som är avsedda för avgränsad användning inom jordbruket eller skogsbruket och som enbart används för dessa företags verksamhet;

c) transporter av sjuka och skadade personer samt transporter för räddnings-, bärgnings- eller brandförsvarsändamål;

d) transporter för försvarsändamål och polistjänst samt - i den mån transporter inte konkurrerar med transporter som utförs av transportföretag för andras räkning - transporter för andra viktiga offentliga ändamål;

e) transporter med taxi;

f) transporter som - med hänsyn till den typ av fordon som används, fordonens passagerar- eller godskapacitet, deras begränsade färdvägar eller deras högsta tillåtna hastighet - inte kan anses kräva särskilda bestämmelser om körtider och viloperioder.

2. Behörig myndighet eller organ i varje land skall fastställa tillfredsställande normer beträffande körtider och viloperioder för sådana förare som undantas från tillämpningen av denna konvention eller vissa av dess bestämmelser med stöd av mom. 1 i denna artikel.

Artikel 3

Berörda representativa arbetsgivare- och arbetstagarorganisationer skall höras av den behöriga myndigheten eller det behöriga organet i varje land innan beslut fattas i frågor som berörs av bestämmelserna i denna konvention.

Artikel 4

1. Med begreppet "arbetstid" avses i denna konvention den tid som avlönade förare använder för

- a) körning och annat arbete under färd med fordonet;
- b) hjälparbeten i förbindelse med fordonet, dess passage-rare eller dess last.

2. Perioder som endast innebär närvaro eller beredskap antingen i fordonet eller på arbetsstället, men utan att förarna fritt kan disponera sin tid, får betraktas som arbetstid i en utsträckning som fastställs i varje land av behörig myndighet eller organ, genom kollektivavtal eller på annat sätt som är förenligt med nationell praxis.

Artikel 5

1. Ingen förare får tillåtas att köra ett fordon mer än fyra timmar i sträck utan rast.

2. Behörig myndighet eller organ i varje land får, med hänsyn till särskilda nationella förhållanden, medge att den tid som anges i mom. 1 i denna artikel får överskridas med högst en timme.

3. Längden av den rast som avses i denna artikel och, om så är lämpligt, det sätt på vilket rasten får delas upp, skall fastställas av behörig myndighet eller organ i varje land.

4. Behörig myndighet eller organ i varje land får ange fall, då bestämmelserna i denna artikel inte skall tillämpas på sådana förare som får tillräckliga raster antingen genom uppehåll som är fastlagda i turlista eller genom arbetets oregelbundna karaktär.

Artikel 6

1. Den högsta tillåtna sammanlagda körtiden - inberäknat övertid - får varken överstiga nio timmar per dygn eller 48 timmar per vecka.
2. Den sammanlagda körtiden enligt mom. 1 i denna artikel får beräknas som ett genomsnitt för det antal dagar eller veckor som fastställs av behörig myndighet eller organ i varje land.
3. Den sammanlagda körtiden enligt mom. 1 i denna artikel skall minskas när det gäller sådan transportverksamhet som utförs under särskilt svåra förhållanden. Behörig myndighet eller organ i varje land skall ange vilka verksamheter detta gäller och fastställa vilken sammanlagda körtid som skall tillämpas i fråga om de förare som berörs.

Artikel 7

1. Varje avlönad förare skall ha rätt till en rast efter en sammanhängande arbetstid om fem timmar, varvid med arbetstid menas vad som sägs i artikel 4, mom. 1, i denna konvention.
2. Längden av den rast som avses i mom. 1 i denna artikel och, om så är lämpligt, det sätt på vilket rasten får delas upp, skall fastställas av behörig myndighet eller organ i varje land.

Artikel 8

1. Förarens dygnsvila skall under varje 24-timmarsperiod, räknat från arbetsdagens början, utgöra minst tio timmar i följd.

2. Dygnsvilan får beräknas som ett genomsnitt för perioder, vars längd fastställs av behörig myndighet eller organ i varje land. Dygnsvilan får dock aldrig understiga åtta timmar och får inte minskas till åtta timmar mer än två gånger i veckan.

3. Under förutsättning att bestämmelserna om minsta tid i mom. 1 och mom. 2 i denna artikel iakttas, får behörig myndighet eller organ i varje land föreskriva olika längd för dygnsvila beroende på om det är fråga om persontransporter eller godstransporter och om vilan sker i hemmet eller på annan plats.

4. Behörig myndighet eller organ i varje land får medge undantag från bestämmelserna i mom. 1 och mom. 2 i denna artikel om dygnsvilans längd och sättet att ta ut viloperioderna när det gäller transporter med fordon som är bemannade med två förare och i sådana fall då fordonen transporteras med färja eller tåg.

5. Föraren får inte åläggas att under dygnsvilan stanna kvar i eller i närheten av fordonet, om han har vidtagit nödvändiga åtgärder för att trygga fordonets och lastens säkerhet.

Artikel 9

1. Behörig myndighet eller organ i varje land kan - dock endast i den mån det behövs för att utföra oundgängligt arbete - som tillfälligt undantag medge förlängning av den körtid och den sammanhängande arbetstid samt minskning av de perioder för dygnsvila som anges i artiklarna 5, 6, 7 och 8 i denna konvention

a) vid olycksfall, fordonshaveri, oförutsedd försening, drift- eller trafikstörning;

b) i fall av force majeure;

c) om det är absolut nödvändigt för att trygga utövningen av allmännyttig tjänst.

2. Om vägtransporter utförs under sådana nationella eller lokala förhållanden att en strikt tillämpning av artiklarna 5, 6, 7 eller 8 i denna konvention inte är möjlig, får behörig myndighet eller organ i varje land också medge förlängning av den körtid och den sammanhängande arbetstid liksom minskning av de perioder för dygnsvila som anges i artiklarna. Behörig myndighet eller organ i varje land får härvid också medge undantag från tillämpningen av artiklarna 5, 6 eller 8 när det gäller sådana förare som avses i artikel 1, mom. 2, i denna konvention.

I sådana fall som nu har nämnts skall berörd medlem i en förklaring som skall fogas till ratifikationsinstrumentet beskriva de nationella eller lokala förhållanden som motiverar avvikelser liksom de förlängningar, minskningar eller undantag i övrigt som kan medges med stöd av detta moment. Varje sådan medlem skall i sina rapporter enligt artikel 22 i internationella arbetsorganisationens stadgar ange varje utveckling som sker med sikte på en mera strikt eller vidare tillämpning av artiklarna 5, 6, 7 och 8 i denna konvention och kan när som helst återkalla sin förklaring genom en ny sådan.

Artikel 10

1. Behörig myndighet eller organ i varje land skall

a) meddela föreskrifter om en individuell kontrollbok och om villkoren för dess utfärdande, dess innehåll samt om det sätt på vilket den skall föras av förarna;

b) fastställa en procedur för anmälan av den arbetstid som tagits ut med stöd av artikel 9, mom. 1, i denna konvention och de omständigheter som har motiverat arbetstidsuttaget.

2. Varje arbetsgivare skall

a) föra anteckningar om arbetstider och viloperioder för varje anställd förare på det sätt som har godkänts av behörig myndighet eller organ i varje land;

b) ställa dessa anteckningar till kontrollmyndigheternas förfogande på det sätt som föreskrivs av behörig myndighet eller organ i varje land.

3. De traditionella kontrollmedel som anges i mom. 1 och 2 i denna artikel skall - om detta visar sig nödvändigt i fråga om vissa transportslag - i möjligaste mån ersättas av eller kompletteras med moderna medel, t.ex. färdskrivare, enligt regler som fastställs av behörig myndighet eller organ i varje land.

Artikel 11

Behörig myndighet eller organ i varje land skall meddela föreskrifter om

- a) ett tillfredsställande inspektionssystem med kontroller vid företagen och på vägarna;
- b) lämpliga påföljder för överträdelser av bestämmelserna i denna konvention.

Artikel 12

Bestämmelserna i denna konvention skall göras tillämpliga genom lagstiftning, i den mån de inte tillämpas genom kollektivavtal, skiljedomsförfarande eller på annat sätt som är förenligt med nationell praxis.

Artikel 13

Genom denna konvention revideras 1939 års konvention om arbetstider och viloperioder inom vägtransportområdet.

Artikel 14

De officiella ratifikationerna av denna konvention skall sändas till internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering.

Artikel 15

1. Denna konvention är bindande endast för de medlemmar av internationella arbetsorganisationen vilkas ratifikationer har registrerats hos generaldirektören.

2. Konventionen träder i kraft tolv månader efter det att ratifikationer från två medlemmar har registrerats hos generaldirektören.

3. Därefter träder konventionen i kraft för varje medlem tolv månader efter den dag då dess ratifikation har registrerats.

Artikel 16

1. Medlem som ratificerar denna konvention kan, sedan tio år förflutit från den dag då konventionen först trädde i kraft, säga upp den genom en skrivelse som sänds till internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering. Uppsägningen får verkan först ett år efter det att den har registrerats.

2. Varje medlem, som har ratificerat konventionen och inte inom ett år efter utgången av den tioårsperiod som avses i punkt 1 gör bruk av sin uppsägningsrätt enligt denna artikel, är bunden för en ny period av tio år och kan därefter, på de i denna artikel föreskrivna villkoren, säga upp konventionen vid utgången av varje tioårsperiod.

Artikel 17

1. Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall underrätta samtliga medlemmar av internationella arbetsorganisationen om registreringen av alla ratifikationer och uppsägningar som han har tagit emot från organisationens medlemmar.

2. När generaldirektören underrättar organisationens medlemmar om registreringen av den andra ratifikation i ordningen som han har tagit emot, skall han fästa medlemmarnas uppmärksamhet på den dag då konventionen träder i kraft.

Artikel 18

Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall, för registrering enligt artikel 102 i Förenta nationernas stadga, lämna Förenta nationernas generalsekreterare fullständiga upplysningar om varje ratifikation och uppsägning som har registrerats hos honom enligt bestämmelserna i föregående artiklar.

Artikel 19

När internationella arbetsbyråns styrelse finner att det behövs, skall den lämna internationella arbetsorganisationens allmänna konferens en redogörelse för denna konventions tillämpning och undersöka om det finns skäl att på konferensens dagordning föra upp frågan om att helt eller delvis revidera konventionen.

Artikel 20

1. Om konferensen antar en ny konvention, varigenom denna konvention helt eller delvis revideras, och den nya konventionen inte föreskriver annat,

a) skall, om och när den nya konventionen har trätt i kraft, en medlems ratifikation av den nya konventionen i sig innefatta omedelbar uppsägning av denna konvention, utan hinder av bestämmelserna i artikel 16 ovan;

b) skall, från den dag då den nya konventionen träder i kraft, denna konvention inte längre kunna ratificeras av medlemmarna.

2. Denna konvention skall likväl förbli gällande till form och innehåll för de medlemmar som har ratificerat den men inte har ratificerat den nya konvention varigenom den revideras.

Artikel 21

De engelska och franska versionerna av texten till denna konvention är lika giltiga.